

QORTI TA' L-APPELL

**ONOR. IMHALLEF
PHILIP SCIBERRAS**

Seduta tat-28 ta' Novembru, 2008

Appell Civili Numru. 765/2006/1

Tug Malta Ltd

VS

S Mifsud and Sons Limited

Il-Qorti,

Fit-13 ta' Marzu, 2008, it-Tribunal ghal Talbiet Zghar ippronunzja s-segwenti sentenza fl-ismijiet premessi:-

“It-Tribunal,

Ra l-Avviz li permezz tieghu s-socjeta' attrici talbet lis-socjeta' konvenuta thallasha s-somma ta' elfejn, mitejn, wiehed u sebghin Ewro u erbatax-il centezmu (€2271.14), ekwivalenti ghal Lm 975, rapprezentanti drittijiet addizzjonali ghal diversi servizzi rezi bejn it-28 ta' Jannar, 2005 u t-13 ta' April, 2006 (Dok. A), mis-socjeta' attrici lill-vapuri

ta' 'Neptune Shipping Agencies' ta' Piraeus li taghhom is-socjeta' konvenuta tagixxi bhala agent f'Malta u liema ammonti ta' flus huma dovuti a *terminu* ta' l-avviz legali 514 ta' l-2004 li jirregola t-tariffa ta' rati fejn il-lanec ta' l-irmonk tas-socjeta' attrici juzaw ic-cimi taghhom ghall-irmonk.

U billi s-socjeta' konvenuta giet interpellata biex thallas dan l-ammont izda baqghet inadempjenti, tghid ghalhekk is-socjeta' konvenuta ghaliex dan it-Tribunal m'ghandux jikkundannaha thallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' €2271.14 dovuti kif spjegat.

Bl-imghaxijiet u bl-ispejjez inkluzi dawk ta' l-ittra ufficcjali tal-21 ta' April, 2006.

Ra r-risposta tas-socjeta' konvenuta fejn gie sollevat illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet segwenti:-

- 1) illi l-ammont pretiz imsemmi mill-attur mhuwiex dovut ghaliex f'xi kazijiet is-servizz *di fatti* ma nghatax (senjatament ghaliex il-vapuri tan-Neptune Shipping Agencies li taghhom SMS Ltd hija agent, mhux dejjem uzaw ic-cimi tal-kumpanija attrici ghall-irmonk;
- 2) Illi kien hemm kazijiet meta l-atturi gieghlu lil-konvenuti juzaw ic-cimi taghhom anke meta l-vapuri ta' l-atturi kienu mghammra b'cimi tajbin ghall-irmonk;
- 3) Illi l-ligi sussiddjarja illi fuqha qed isostni t-talba tieghu l-attur, hija illegali stante illi ma hargitx kif titlob il-ligi;
- 4) Illi t-tariffa illi qed jibbaza ruhu fuqha l-attur, hija ezorbitanti speċjalment meta wiehed iqis li l-attur ghandu monopolju fis-suq;
- 5) Illi t-talbiet attrici huma inekwi;

6) Illi *in oltre*, jekk it-talba attrici tigi milqugha, m'ghandux ibghati għall-ispejjez tal-kawza.

Salv eccezzjonijiet ohra.

Sema` x-xhieda ta' Raymond Miller, Richard Gabriele, Adrian Mifsud kif ukoll affidavit ta' l-istess Adrian Mifsud.

Ra d-dokumenti kollha ezebiti fl-atti tal-kawza.

Sema` t-trattazzjoni tal-partijiet.

IKKUNSIDRA

Illi din il-kawza tittratta dwar hlas ta' drittijiet addizzjonali għal servizzi allegatament rezi mis-socjeta' attrici lill-vapuri rapprezentati mis-socjeta' konvenuta u liema drittijiet qieghdin jigu kkontestati.

Illi it-talba hija ta' Lm975 ta' dak iz-zmien li jfisser illi kull darba li jintuzaw c-cimi ta' l-irmonk, hemm hlas ta' Lm25 ta' dak iz-zmien. Fit-talba jidher illi intuzaw ic-cimi għal disgha u tletin darba. Għal finijiet ta' din it-talba, it-Tribunal irid jirrileva jekk gew intuzati c-cimi ta' l-irmonk sabiex jasal għal konkluzzjoni gusta u ekwa għal vertenza ta' din il-kawza.

Mix-xhieda tas-socjeta' attrici jirrizulta illi s-socjeta' konvenuta giet iccargjata ta' servizz ta' irmonk u li dan is-servizz in fatti nghata lis-socjeta' konvenuta. Izda Adrian Mifsud sostna fix-xhieda tieghu illi m'huwiex minnu illi dejjem intuzaw ic-cimi ta' l-irmonk tas-socjeta' attrici peress illi l-lanec taghhom kellhom ic-cimi taghhom.

Mix-xhieda dokumentali jidher illi s-socjeta' konvenuta kienet ghamlet uzu mis-servizz tac-cimi ta' l-irmonk mis-socjeta' attrici diversi drabi ohra u

ghall-bastimenti ohra u li din l-istess socjeta' konvenuta kienet halset ghal dan is-servizz f'kazijiet simili izda kienet qed tirrifjuta li thallas fil-kazijiet elenkati fit-talba u dan peress illi kienet il-linja partikolari li ma riedetx thallas ghal servizz li fil-fehma taghha ma kienx inghata.

Illi skond it-tariffa ta' l-Avviz Legali 514 tal-2004, ir-regolamenti jghidu 'meta c-cimi ta' l-irmonk jigu pprovduti mill-bastiment ta' l-irmonk jithallas dritt addizzjonali ta' Lm25 ghal kull bastiment ta' l-irmonk.' Illi fil-fehma tat-Tribunal, il-ligi m'hijiex mandatorja u ma tezigix illi c-cimi ghall-irmonk ghandhom bil-fors isiru mill-bastiment ta' l-irmonk izda biss fuq rikjesta tal-klijent.

Fix-xhieda tal-Harbour Master tal-portijiet ta' Malta, il-Kaptan Gabriele xehed illi huwa l-bniedem responsabbli ghal harsien u sigurta' tal-portijiet Malta u wara studju li kien ghamel dwar l-irmonk tal-bastimenti huwa kien wasal ghal konkluzzjoni illi minhabba raguni ta' harsien u sigurta' fil-portijiet lili l-bastimenti li jidhlu fil-port kellhom juzaw ic-cimi ta' l-irmonk tas-socjeta' attrici, li kienet mghammra b' attrezzaatura adegwata u b'cimi li jilhqu livell oghli ta' sigurta' marittima. Illi ghalkemm huwa fatt illi certi bastimenti jkunu mghammra bic-cimi ta' l-irmonk taghhom huma qalu illi l-bastimenti kellhom juzaw ic-cimi ta' l-irmonk tas-socjeta' konvenuta. Din id-direttiva kienet mahruga mill-Awtorita' Marittima ta' Malta u li ghalhekk kellha tigi osservata. Din id-direttiva harget f'April ta' l-2005. Ix-xhud qal ukoll illi qabel ma nharget id-direttiva, l-bastimenti diehlin fil-portijiet ta' Malta kellhom l-ghazla jekk juzawx cimi ta' l-irmonk jew le. Intqal ukoll illi fl-istudju komparattiv li ghamel dwar l-irmonk ta' bastimenti sab illi f'pajjizi ohrajn ma kienx hemm 'charge' tac-cimi ta' l-irmonk ghal kuntrarju li kien jigri fil-portijiet ta' Malta.

Fil-kaz odjern, it-Tribunal irid jara jekkx l-ammonti ghas-servizzi kif pretizi gewx rezi u jekk le, irid jara ghalix gew iccargjati minkejja li s-servizz ma nghatax. Is-socjeta' konvenuta ssostni ukoll illi hemm kazijiet fejn dan is-servizz gie sfurzat fuq is-socjeta' konvenuta *nonostante* illi l-bastimenti li kienu jirrapprezentaw kienu mghammra b'cimi ta' l-irmonk adegwati. Skond ix-xhieda tas-socjeta' attrici meta huma baghtu *invoices* ghas-servizz ta' l-irmonk hija kienet izzid l-uzu tac-cimi ta' l-irmonk. Izda minkejja d-direttiva mahruga mill-Awtorita' Marittima ta' Malta, f'April, 2005, sa sena wara l-uzu tac-cimi kien ghadu qed jigi pprotestat mill-Assoccjazzjoni ta' l-Agenti tal-Bastimenti u ghalhekk il-problemi baqghu. Fil-fehma tat-Tribunal, dan sehh ghalix id-direttiva ma kienetx ordni u ghalhekk l-ghazla jekk jintuzawx jew le ic-cimi ta' l-irmonk baqghet.

It-Tribunal jinnota illi l-formola li kienet tuza s-socjeta' attrici ghas-servizz ta' l-irmonk u cioe' '*Demand for Tug Services*' huwa specifikat f'*Statement of Services Performed* f'nota taht '*NOTE: Tow ropes used/handled.*' Dan ifisser sakemm dawn il-kliem ma jkunux ikkancellati jew mizjudin b'xi kliem ohra dan ifisser li c-cimi ta' l-irmonk gew uzati. Kien hemm xi kazijiet fejn, fl-istess formola gew mizjuda l-kliem: '*Tug starboard and pushing only without ropes.*' Dan ifisser illi l-bastimenti kienu specifikaw li ma kellhomx bzonn ic-cimi izda biss servizz ta' l-irmonk.

Mill-provi migjuba mis-socjeta' konvenuta jidher illi l-uniku kaz fejn il-kaptan ta' bastiment kien iddikjara fil-formola ta' l-irmonk li ma riedx cimi ghall-irmonk kien mill-kaptan tal-bastiment MV Neptune Olympiv skond invoice NO. 0501173JA datata 28 ta' Jannar, 2005. Fil-kazijiet rimanenti s-socjeta' konvenuta ma kienetx irceviet kopja ta' din il-formola ta' l-irmonk ma' l-*Invoice* li kienet tibghat is-socjeta' attrici. Ghaldaqstant, is-socjeta'

konvenuta ma kienetx f'pozizzjoni tghid jekk fil-fatt intuzawx cimi ta' l-irmonk.

Is-socjeta' attrici pprezentat diversi kopji ta' formoli ghal '*Tug Services*' li gew imhalsa mis-socjeta' konvenuta izda t-Tribunal jirrileva illi l-ebda wiehed mill-kopji pprezentati huma relatati ma' l-*istatement* anness mat-talba hlief ghal *Formola TM601* wahda u cioe' dik tat-28 ta' Jannar, 2005 ma' l-bastiment Neptune Olympic Rorogh Sea. Is-socjeta' attrici pprezentat 'l fuq minn mitt kopja tal-formola *TML601* mahruga mis-socjeta' attrici lis-socjeta' konvenuta, bhala '*Demand for Tug Services*' izda formola wahda biss kienet taqbel ma' l-lista ta' servizzi mhux imhallsa mat-talba fejn din il-formola kienet tghid illi l-kaptan ma kellux bzonn is-servizz tac-cimi ta' l-irmonk. It-Tribunal jirrileva illi s-socjeta' attrici kienet stqarret illi s-socjeta' konvenuta kienet hallset ghas-servizz tac-cimi ta' l-irmonk fil-kazijiet l-ohra. Jirrileva ukoll illi s-socjeta' attrici pprezentat l-'*invoices*' relatati mat-talba li fihom kien jinkludi *ic-charge extra* ghall-uzu ta' l-irmonk izda ma pprezentatx il-formoli fejn jindikaw x'tip ta' servizz gie offrut. Jidher illi s-socjeta' konvenuta kienet tikkonkludi illi s-servizz ta' l-irmonk ghandu jinkludi awtomatikament l-uzu tac-cimi ta' l-irmonk.

It-Tribunal huwa konvint illi meta s-socjeta' konvenuta hallset lis-socjeta' attrici ghac-cimi ta' l-irmonk fil-kazijiet ohra, hija kienet hallset taht protesta. Izda l-problemi nqalghu meta l-operaturi jew il-bastimenti kienu rrifjutaw ihallsu ghas-servizz tac-cimi meta dan ma kienx rikjest minnhom peress illi setghu juzaw ic-cimi tal-bastiment taghhom.

It-Tribunal jidhirlu illi s-socjeta' attrici naqset milli tipproduci l-formoli *TM601* ghal '*Tug Services Demand*' relatati mat-talba fejn dawn jindikaw bic-cert jekk ntuzawx cimi ta' l-irmonk. Ghalkemm it-Tribunal qies illi kien hemm direttiva mill-Harbour

Master ta' l-Awtorita' Marittima ta' Malta, f'April, 2005, fejn qal illi c-cimi ta' l-irmonk tas-socjeta' konvenuta kellhom jigu uzati ma jidhirx illi kienet ordni. Il-Formola *TM601*, sahansitra baqghet tintuza wara d-direttiva ta' l-Awtorita' Marittima ta' Malta dwar ic-cimi ta' l-irmonk u ma nbiddlietx u ghalhekk kompli jinhloq id-dubju dwar l-uzu tac-cimi ta' l-irmonk tant illi fl-2007 il-problema giet rizolta meta gie deciz illi l-hlas ta' servizz ta' l-irmonk gie inkluz fl-Iskeda Generali tal-Ligi u ghalhekk ma baqax jithallas separatament.

It-Tribunal ghalhekk jidhirli li nonstante d-direttiva l-problema dwar il-hlas tac-cimi baqghet u skond korrispondenza datata Mejju, 2006, il-problemi dwar hlasijiet baqghu jezistu u s-socjeta' attrici qatt ma ppruvat illi effettivament ic-cimi ta' l-irmonk gew fil-fatt uzati peress illi qalet illi l-formoli *TM601* kienu ghal uzu intern u jidher illi l-kaptani tal-bastimenti ma kienux dejjem jirritornawhom. Fil-fehma tat-Tribunal, is-socjeta' attrici naqset meta ma pprezentatx il-formoli li jindikaw illi intuzaw ic-cimi. It-Tribunal jirrileva ukoll li gew ipprezentati biss *invoices* mis-socjeta' attrici, li jindikaw illi s-socjeta' konvenuta kellha thallas jew hallset ghas-servizz ta' l-irmonk kif ukoll ghall-uzu tac-cimi ta' l-irmonk. Bl-ittra pprezentata mis-socjeta' attrici datata 26 ta' Mejju, 2006, dwar kwistjonijiet li nqalghu bejn l-assoccjazzjoni ta' l-agenti tal-bastimenti u mas-socjeta' attrici, is-socjeta' attrici qalet illi s-sidien tal-bastimenti kif ukoll l-operaturi ma kellhomx dritt li ma jhallsux ghas-servizz ta' l-irmonk jekk kemm-il darba dawn il-bastimenti m'ghandhomx prova li s-servizz ma giex rez. Dan ifisser illi minkejja d-direttiva l-possibilita' li ma tuzax is-servizz tac-cimi baqghet ghazla.

It-Tribunal huwa ghalhekk tal-fehma illi d-direttiva mill-Harbour Master dwar l-uzu tac-cimi ta' l-irmonk kienet harget f'April ta' l-2005. Illi wara d-direttiva tal-Harbour Master, is-socjeta' konvenuta

nghatat tmienja u tletin servizz ta' l-irmonk li gew imhalsa li kellu jinkorpora servizz għall-uzu tac-cimi ta' l-irmonk illi s-socjeta' konvenuta naqset li thallas.

It-Tribunal jinnota wkoll illi fit-3 ta' Awissu, 2007, ir-rikjesta għal hlas ta' l-uzu tac-cimi giet eliminata u li giet inkluzja fl-Iskeda tar-rati generali. Fil-fehma tat-Tribunal, dan ifisser illi kemm is-servizz kif ukoll it-tariffa tas-servizz inkludiet ic-cimi ta' l-irmonk u għalhekk giet rizolta l-problema ta' hlasijiet ohra għal uzu tac-cimi.

Illi fil-fehma tat-Tribunal, is-socjeta' attrici naqset milli tipprova illi fil-fatt dawn ic-cimi ntuzaw u għalhekk it-Tribunal jidhirlu illi s-socjeta' konvenuta m'għandhiex għalfejn thallas għall-uzu tac-cimi minkejja l-fatt illi kien hemm direttiva tal-Harbour Master għal uzu tac-cimi ta' l-irmonk tas-socjeta' attrici.

Illi t-Tribunal jidhirlu li għat-tielet u r-raba' eccezzjonijiet, it-Tribunal mhuwiex il-*forum* adattat sabiex jiehu in konsiderazzjoni ta' dawn iz-zewg eccezzjonijiet, izda l-eccezzjonijiet l-ohra tas-socjeta' konvenuta għandhom jigu akkolti.

Għar-ragunijiet fuq mogħtija it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jichad it-talbiet attrici.

Spejjez tal-kawza a karigu taz-zewg partijiet."

Is-socjeta' attrici appellat minn din is-sentenza biex titlob r-riforma tagħha fis-sens illi jigu milqugha t-talbiet tagħha, jigu michuda l-ewwel, it-tieni, il-hames u s-sitt eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta u kkonfermata dik il-parti tas-sentenza fejn it-Tribunal iddikjara li mhux il-*forum* adattat biex jiehu konjizzjoni tat-tielet u tar-raba' eccezzjonijiet;

Fl-ispecifiku, is-socjeta` attrici tiddenuncja s-sentenza appellata b'dawn l-aggravji, koncizament riprodotti:-

(1) Bl-ewwel aggravju tilmenta illi t-Tribunal ma ghamelx apprezzament adegwat tal-provi u li kien skorret meta kkonkluda illi hi naqset milli tipprova illi, effettivament, ic-cimi taghha intuzaw ghax ma pprezentatx l-formuli li jattestaw dan l-uzu;

(2) Is-sentenza tikkontjeni disposizzjonijiet konfliggenti. Fil-kuntest, is-socjeta` attrici tikkontendi illi filwaqt li fl-osservazzjonijiet tieghu t-Tribunal irrikonoxxa li s-servizz tac-cimi nghata lis-socjeta` konvenuta, fl-ahhar parti tad-decizjoni kkonkluda li hi naqset milli tipprova dan il-fatt. Ghas-sostenn ta' l-uzu effettiv tac-cimi s-socjeta` attrici pprezentat mar-rikors ta' l-appell taghha kopji tat-“Tug Malta Operations Log Sheets”;

(3) It-Tribunal ghamel apprezzament errat tal-ligi meta kkonkluda illi l-klawsola ta' l-Avviz Legali 514/2004 mhix wahda mandatorja u ma tezigix illi c-cimi ghall-irmonk ghandhom bilfors isiru mill-basitiment ta' l-irmonk izda biss fuq rikjesta tal-klijent. L-Avviz Legali jghid li meta jintuzaw ic-cimi ta' l-irmonk irid jithallas dritt addizzjonali ta' Lm25;

(4) It-Tribunal baqa' ma spjegax ghaliex fil-fehma tieghu t-talbiet attrici huma inekwi. Hawnhekk, is-socjeta` attrici tinsisti illi la nghata s-servizzi bl-irmonk ma kienet tezisti ebda raguni ghalxiex it-talba taghha kellha tigi dikjarata inekwa;

Fir-risposta ta' l-appell taghha s-socjeta` konvenuta tintroduci appell incidental biex tattakka dik il-parti tad-decizjoni li ddikjarat illi t-Tribunal ma kienx il-forum idoneju li fih il-ligijiet jigu dikjarati rriti u nulli. Hi tirrikorri ghall-principju ta' l-ekwita` u tal-legalita` biex issostni l-punt illi t-Tribunal kien messu ddelibera u ddecieda illi l-Avviz Legali 514/2004 li fuqu s-socjeta` attrici arginat it-talba taghha kien in kontravvenzjoni tad-dritt komunitarju;

Fermi dawn l-aggravji ta' naha u ta' ohra, il-kontroversja involuta f'dan il-kaz tirrigwarda preponderantement il-kwestjoni jekk certu servizz ta' rmonk – specifikatament, l-uzu ta' “tow ropes” – giex prestat, o meno, mis-socjeta` attrici lill-vapuri tan-Neptune Shipping Agencies, li taghhom is-socjeta` konvenuta hi l-agent lokali. Evidentement, din il-kwestjoni konsistenti minn talba semplici ghal hlas ta' somma ta' flus giet, fil-hsieb tal-Qorti, inutilment ikkumplikata b'certi eccezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta li kienu jiprospejtaw stharrig mit-Tribunal dwar jekk ligi sussidjarja (A.L. 514/2004) kienetx illegali u jekk it-tariffa relattiva kienetx tikkreja qaghda monopolistika fis-suq kontra l-ispirtu tal-ligi komunitarja;

Opportunement, bl-iskop li tiddisponi mill-ewwel mill-appell incidental, din il-Qorti ma tistax ma tissenjalax illi fil-limiti stretti ghal liema gie krejat it-tribunal bil-Kapitolu 380, b'dik il-gurisdizzjoni singolari prefissa mill-Artikolu 3 (2) tieghu u tas-sommarjeta tal-gudizzju li jsemmi l-Artikolu 9 (2) (a), it-Tribunal adit ma kienx il-*forum conveniens* ghall-epurazzjoni kif imiss tal-kumplessita` tas-succitati eccezzjonijiet. Kienet allura ghal kollox f'waqtha d-deduzzjoni tat-Tribunal illi ma jokkupax ruhu minnhom. Dan anke ghaliex l-ekwita`, ma' liema tappilja s-socjeta` konvenuta ghas-sotenn ta' l-aggravju taghha, ma hi qatt strument sostitutiv ta' xi konferiment gurisdizzjonali fejn dan ma jezistix jew mhux possibbli, izda biss bhala regola ta' gudizzju li, b'riferiment ghal mertu konkret, tikkonsenti soluzzjoni izjed adegwata tal-kontroversja skond il-karatteristici partikolari tal-fattispeci taghha. L-appell incidental qieghed in raguni ta' dawn il-konsiderazzjonijiet jigi rigettat;

B'introduzzjoni ghall-ezami ta' l-aggravji kontenuti fl-appell principali, u li din il-Qorti behsieba tikkonsidrahom flimkien, jibda biex jigi osservat illi s-servizz ta' rmonk huwa ta' interess generali mahsub biex jiggarrantixxi s-sikurezza fil-portijiet ghal dik li hi navigazzjoni u ormejj ta' bastimenti. Jinghad fl-opra tal-**Franzoni** (“**Le**

obbligazioni: Fatti e atti fonti di obbligazione", Vol. III pagna 736, Ed. Utet 2005), *"trattandosi di un servizio di interesse generale e data la sua finalita` di sicurezza, si deve ritenere che esso debba essere fornito a qualunque utente ne faccia richiesta: cio tanto piu se si considera che dall'esercizio sulla base di un provvedimento di concessione una corrente deduce la necessita che tale servizio sia fornito in monopolio in ogni singolo porto, che conseguente applicazione dell'art 2597 c.c., che prevede l'obbligo del monopolista di contrattare, garantendo la parita` di trattamento, con chiunque gliene faccia richiesta"*;

L-istess trattista jinforma illi l-orjentament l-aktar persegwit huwa dak li l-kuntratt ta' l-irmonk jixxiebah bhala figura guridika dak tal-*locatio operis* anke jekk jezistu vucijiet dissenzjenti li jobbjettaw illi gjaldarba l-obbligazzjoni tar-rimorkjatur hi wahda ta' mezzi u mhux ta' rizultat, il-konfigurazzjoni ma' dak l-istitut mhix adattata. Hu x'inh, trattasi ta' kuntratt, jibqa' l-fatt illi ghall-ezercizzju tas-servizz hu necessitat li jkun hemm talba appozita ghall-uzu tieghu u tal-prestazzjoni rikjesta;

Agguntivament ghal din il-premessa dottrinali, trattasi li l-lanzanza predominanti tas-socjeta` attrici tikkoncerna l-valutazzjoni tal-provi, din il-Qorti ma tistax ma tippremettix ukoll, b'ripetizzjoni ta' l-osservazzjoni konkordi, illi l-apprezzament tal-fatti huma rimessi ghad-diskrezzjoni ta' l-ewwel tribunal fil-mertu u di regola tali apprezzament ma jigix disturbat minn Qorti ta' revizjoni dment li ma jkunx jirrizulta strapp ghal logika jew ghad-dritt fil-motivazzjoni tas-sentenza;

Hu distingwibbilment car mill-kontenut ta' l-aggravji kollha tas-socjeta` attrici illi din tikkwestjona l-apprezzament tal-provi mit-Tribunal. B'mod specifiku hi tikkontendi illi, kuntrarjament ghal dak asserit mill-istess Tribunal fil-parti recitativa u konsiderativa tas-sentenza, il-provi ma kellhomx iwasslu ghar-*ratio decidendi* li permezz tieghu

giet michuda t-talba taghha. Manifestament, dan jimplika raffront bejn id-decizjoni raggunta u r-rizultanzi probatorji u stharrig tar-razzjonalita`, o meno, tal-motivazzjoni;

Issa minn dak li setghet tiddelineja din il-Qorti mir-rizultanzi istruttorji quddiem it-Tribunal il-qaghda tista' hekk tigi inkwadrata:-

(1) Raymond Miller, ic-chief executive officer tas-socjeta` attrici, jiddikjara illi meta ssir domanda skond il-formula preskritta ghas-servizz ta' rmonk, ciononostante li l-kaptan tal-vapur ma jkunx irid juza c-cimi taghha, huma ma jipprovdux dan is-servizz jekk ma jintuzawx ukoll it-*tow ropes* taghha. F'dan, skond dan ix-xhud, il-kaptan m'ghandux ghazla. L-istess xhud jghid ukoll illi l-kumpanija ma ticcargjax r-rata tarriffarja ghal *tow ropes* jekk dawn ma jintuzawx (fol. 25);

(2) Riferibilment ghall-*istandard demand form* adoperata ghal dan is-servizz l-imsemmi xhud jistqarr illi meta din il-formula tinghata lill-kaptan ghal firma, il-kumpanija attrici ma kellhiex kontroll x'jigri minnha. Anke pero` minghajr din il-formula xorta wahda jiffatturaw lill-agent tal-vapur ghal hlas relattiv (fol. 21);

(3) Adrian Mifsud, direttur tas-socjeta` konvenuta, b'mod generali jikkontesta n-nuqqas ta' ghazla fl-uzu tat-*tow ropes* u jilmenta mill-kostringiment impost fuq il-vapuri li juzaw ta' bilfors t-*tow ropes* tat-Tug Malta ghax inkella s-servizz ma jkunx provvdut. B'mod specifiku huwa jikkontesta kull fattura dettaljata fil-lista a fol. 2, esebita mis-socjeta` attrici flimkien ma' l-Avviz, bid-dikjarazzjoni illi l-istess fattura ma kienetx akkumpanjata minn *demand form* jew, f'kazijiet singoli, dik id-*demand form* ma kienetx turi li gew uzati t-*tow ropes*. Ara affidavit tieghu a fol. 41;

Minn dan ir-ri-epilogu qasir hafna tal-provi, ghas-socjeta` appellanti jidher li l-pern tal-kontroversja kien jaggira fuq il-konsiderazzjoni illi l-vapuri kienu qed jigu sfurzati juzaw ic-cimi ta' l-irmonk taghha. Fil-kuntest l-istess socjeta`

appellanti tispigola certi affermazzjonijiet tax-xhud Adrian Mifsud ghas-sostenn ta' din it-tezi taghha. Invece, ghat-Tribunal il-qofol tad-determinazzjoni minnu tal-provi kien dak li s-socjeta` appellanti ma wasletx biex tipprova, ghall-konvinciment tieghu, l-uzu ta' dawk ic-cini u, allura, il-fondament tal-fatt kostitutiv tad-dritt pretiz minnha b'dik it-talba. Dan hu l-element ta' fatt sostantiv individwat mit-Tribunal fid-decizjoni tieghu;

Ikollu jinghad fuq l-investigazzjoni li ghamlet din il-Qorti ta' dawn l-istess provi illi ma jirrizultalhiex ebda deficienza objettiva tal-kriterju logiku segwit mit-Tribunal fid-decizjoni tieghu, anke jekk ma jistax jonqos li jigi rimarkat illi r-raguni mqeghda ghab-bazi tad-decizjoni messha kienet aktar limpida u bla kuntrasti. Issa huwa veru li r-rizultanzi istrutturji ghas-sostenn ta' domanda jistghu jigu ottenuti b'kull mezz ta' prova, anke wahda supplita mill-kontroparti jekk din tinsab favorevolment linejari ma' l-istess domanda. Jibqa' l-fatt pero` illi f'dan il-kaz din il-Qorti, bhat-Tribunal qabilha, ma ghandhiex, lanqas fuq l-istregwa tal-bosta dokumenti esebiti, il-konvinciment morali li s-servizz tat-*tow ropes* gie provvdut lill-vapuri elenkati fil-lista sottomessa mis-socjeta` attrici. Fil-fehma tal-Qorti l-kumpanija attrici ma kellhiex sempliciment tikkuntenta ruhha illi tghaddi permezz tal-piloti d-*demand form* lill-kaptan tal-vapur minghajr ma ssegwi x'jigri minnha. Hi kellha, ghal kuntrarju, b'mod diligenti tassikura illi dik l-istess *demand form* tghaddi fil-kontroll taghha. Jekk xejn, bhala dokument li jaghti fidi lill-*invoice* taghha lill-agent tal-vapur. Il-prattika li jsemmi x-xhud Raymond Miller illi l-kumpanija Tug Malta ma kellhiex kontroll x'jigri minn dik il-formula wara li tinghata lill-kaptan ma tistax titqies usanza rimarkevoli, u, anzi, timmilita kontra l-interessi tal-kumpanija nnifisha in kwantu jigi li jonqos dokument importanti, u prova sostanzjali, biex tissorreggi l-pretensjoni taghha ghall-hlas. F'dan kollu kull referenza li setghet saret ghall-inekwita tariffarja, illegalita` ta' l-Avviz Legali jew alluzjoni ta' monopolju ma ticcentra assolutament xejn, ghax il-konkluzjoni hi wahda, u wahda biss. Is-socjeta` appellanti ma rnexxielhiex tissodisfa t-talba taghha bil-provi offerti, u r-ragonament tat-Tribunal,

Kopja Informali ta' Sentenza

kollox ma' kollox, hu mfassal skond kriterju korrett ta' gudizzju.

Ghall-motivi kollha predetti din il-Qorti tikkonferma s-sentenza appellata u konsegwentement tichad sew l-appell principali tas-socjeta` attrici kif ukoll dak incidental tas-socjeta` konvenuta. Kull parti tbat l-ispejjez guddizjarji ta' l-appell introdott minnha.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----